

Hänvisning
VN/3796/2023-OM-81Justitieministeriet
Jutsitieministeriet.jm@gov.fiKontaktperson
Lagberedare Helena Blomqvist
Ålands representant i Helsingfors Johan EhnJanina Groop-Bondestam
janina.groop-bondestam@gov.fi

Ärende

Landskapsregeringens positioner gällande förslag till proposition om ändring av självstyrelselagen**Bakgrund**

Parallellt med den pågående revisionen av självstyrelselagen har ett mindre omfattande arbete pågått där man försökt hitta lösningar på mer brådskande frågeställningar. Det handlar om hörande och samrådsbestämmelser, vem som reglerar framställning och användning av gifter, smittskydd, hur administrativa ingrepp i den personliga friheten ska regleras på Åland.

Innan parterna var överens om förslaget till reglering har nu lagförslaget gått på remiss efter att landskapsregeringen i slutet av juni accepterade förfarandet. Justitieministeriet känner väl till att landskapsregeringen inte kan acceptera de förslag till reglering som gäller smittskydd hos människor samt administrativa ingrepp i den personliga friheten som ansluter till landskapets behörighetsområden. Även om förslaget gått på remiss så förutsätter fortsatt samarbete mellan parterna att enighet uppnås innan en proposition skickas till riksdagen eller lagtinget.

Landskapsregeringens positioner

Landskapsregeringen vill i utgångspunkt bibehålla de förvaltningsuppgifter som annars ankommer på ministeriet och som landskapsregeringen hade under Covid-19-pandemin. När det gäller smittskyddslagen konstaterar landskapsregeringen således att man inte kan acceptera att förvaltningsbehörigheten i fråga om ministeriets uppgifter på något sätt i praktiken skulle förskjutas jämfört med hur den var upplagd under pandemin. Landskapsregeringen vill bibehålla den rätt att utfärda direktiv, handlingsplaner m.m. inom Åland helt oavsett hur sådana utfärdas i resten av landet. Det här visade sig vara viktigt under pandemin. Därtill konstaterar landskapsregeringen att smittskyddslagen är

under beredning och att viktiga förändringar väntas. Med anledning av detta behöver parterna överväga hur dessa förändringar på bästa sätt kan hanteras inom ramen för självstyrelselagen.

När det gäller de administrativa ingreppen i den personliga friheten som ansluter till landskapets lagstiftningsbehörighet har parterna i olika omgångar försökt hitta lämpliga lösningar. För tillfället är frågorna kring detta lösta för mentalvårdslagen genom en överenskommelseförordning. Däremot behövs fortfarande tilläggsregleringar i förhållande till missbrukarvårdslagen, barnskyddslagen och lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda. Varför denna fråga har fortsatt aktualitet.

Landskapsregeringens syn är att de administrativa ingreppen i den personliga friheten som ansluter till landskapets lagstiftningsbehörighet snarast ska överföras till lagtingets lagstiftningsbehörighet. Landskapsregeringen kan inte acceptera att en annan reglering först införs i självstyrelselagen för att därefter ändras så att lagstiftningsbehörigheten överförs. Landskapsregeringen är medveten om att en sådan överföring behöver beskrivas tydligt i propositionen och att det för den saken behövs tilläggsutredningar. Därmed behöver regleringen av administrativa ingrepp i den personliga friheten lyftas ut ur det här förslaget och hanteras skyndsamt i en särskild proposition.

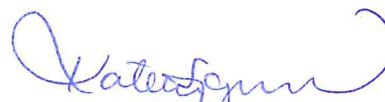
När det gäller hörandebestämmelsen konstaterar landskapsregeringen att landskapslagstiftningen genomgår en lagstiftningskontroll till skillnad från rikslagstiftningen. Därmed har hörandebestämmelserna i fråga om rikets lagstiftnings och rätt att reglera alltid varit i fokus då de på så sätt i någon mån ersätter lagstiftningskontrollen. Att nu lägga lika hörandeskyldigheter på båda parter, utan att förändra systemet med lagstiftningskontroll, kan leda till en skevhet som behöver utredas närmare.

Avslutande synpunkter

Landskapsregeringen konstaterar att frågorna ännu behöver diskuteras mellan parterna så att enighet om utformning av förslagen till reglering kan uppnås. Alternativt kan dessa frågor lyftas in i arbetet med totalrevisionen och hanteras närmare där särskilt som de administrativa ingreppen i den personliga friheten kopplade till mentalvårdslagen temporärt lösts. Tekniska synpunkter och justeringar kommer vi att framföra separat.

Slutligen konstaterar landskapsregeringen att synen på vad som avses bli täckt av avräkningssystemet skiljer sig mellan parterna och en samsyn behöver uppnås mellan parterna som därefter beskrivs i propositionen.

Lantråd

Katrin Sjögren

Vicelantråd

Annika Hambrudd

FÖR KÄNNEDOM

Ålands lagting, självstyrelsepolitiska nämnden

Ålandsminister Anna-Kaisa Ikonen

Statssekreterare Kristiina Kokko

Ålands riksdagsledamot Mats Löfström

